

**Macaristan Bařkorsolosu Sayın Dr. Atilla Pinter,
Macaristan Ticaret Atařesi Sayın Miklos Bujaky,
Değerli Meclis Üyeleri,
Saygıdeğer Meslek Komitesi Başkanları,
Değerli Katılımcılar ve Basın Mensupları,**

Haziran ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her ay olduğu gibi, ekonomik verileri kısaca deđerlendirmek istiyorum.

2023 Yılı I. çeyrek büyüme oranımız → + % 4,0

Bu oran ile verisi açıklanan; OECD ölkeleri arasında İrlanda'dan sonra ikinci, G20 ölkeleri arasında Endonezya ve Çin'den sonra üçüncü sırada.

	Artış (%)
GSYH	4,0
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	-3,8
Sanayi	-0,7
İmalat sanayi	1,6
İnşaat	5,1
Hizmetler	12,4
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	16,2
Devletin nihai tüketim harcamaları	5,3
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu (yatırımlar)	4,9
Makine ve Teçhizat Yatırımları	8,0
İnşaat Yatırımları	1,3
Mal ve hizmet ihracatı	-0,3
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı	14,4

Dış talep ve sanayide ivme kaybı olurken, hizmetler sektörü katkıları ile tüketim tarafında hane halkı harcamalarının öne çıktığını görüyoruz.

En yüksek katkı hane halkı tüketiminden oldu.

Dış ticaretin katkısı; büyümeye ihracat negatif etki ederken, ithalatın da yükseldiğini görüyoruz.

İlk çeyrekte ihracat artış hızında yavaşlamalar olmuştu.

Tabi arzumuz ihracatın büyümeye katkısının artması yönünde.

Döviz kurunun da ihracatı destekleyecek seviyede olmasını önemsiyoruz.

Bu durumun, üretilebilme imkanı olan ürünlerin ülkemizde üretilmesini de yönlendirerek ithalat talebinin azalmasında da önemli bir destek unsuru olacağını düşünüyoruz.

İlk çeyrekte yatırımların katkısı → % 4,9

Alt kalemlerine baktığımızda;

İnşaat yatırımları → % 1,3

Makine ve teçhizat yatırımları → % 8,0 arttı.

Bu kalemdeki artışların geleceğe yönelik üretim artışları açısından değerli olduğunu düşünüyoruz.

Mayıs ayında;

İhracat → 21 milyar 651 milyon dolar (%14,4) (en yüksek mayıs)

Mayıs itibariyle on iki aylık ihracatımız → 254,4 milyar dolar

İhracatı 1 milyar doların üzerinde gerçekleştiren ülkeler;

*Almanya → 1 milyar 810 milyon dolar (% 21,5)

*ABD → 1 milyar 307 milyon dolar (% 2,8)

*İngiltere → 1 milyar 51 milyon dolar (% 15,8)

*Irak → 1 milyar 12 milyon dolar (% 3,8)

*İspanya → 1 milyar 3 milyon dolar (% 20,6)

*İtalya → 1 milyar dolar (% 5,0)

Avrupa Birliği → 9 milyar 98 milyon dolar (%13,9)

Diğer Avrupa Ülkeleri → 3 milyar 384 milyon dolar (%37,7)

(Avrupa'nın ihracatımızdaki payı → %57,6)

Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri → 3 milyar 557 milyon dolar (%12,2)

Kuzey Afrika Ülkeleri → 1 milyar 218 milyon dolar (%20,4)

İthalat → 34 milyar 312 milyon dolar (% 16,0) (en yüksek)

*Yatırım (Sermaye) malları → 4,8 milyar dolar (% 50,8)

*Hammadde (Ara mallar) → 25,4 milyar dolar (% 5,6)

*Tüketim malları → 4,1 milyar dolar (% 75,1)

*Dış ticaret açığı → 12 milyar 660 milyon dolar (%18,8)

(2022 mayıs → 10,6 milyar dolar idi.)

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre mayıs ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 210 milyon dolar (% 7,4)

*İthalat → 7 milyar 399 milyon dolar (+ % 21,2)

İlk beş aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 15 milyar 596 milyon dolar (% - 0,3)

*İthalat → 33 milyar 106 milyon dolar (% + 13,4)

Nisan ayında yıllık Cari Açık → 57 milyar 804 milyon dolara yükseldi.

Aylık açık → 5,4 milyar dolar

Açıkta ana etken dış ticaret açığındaki artış.

Dış ticaret açığı → 7,1 milyar dolar (2022 → 4,3 milyar dolar idi)

Hizmet gelirleri → 2,9 milyar dolar (2022 → 2,8 milyar dolar idi)

Mayıs ayında da turizm gelirlerindeki artışın devam edeceğini düşünüyoruz.

Ancak dış ticaret açığındaki yükseliş cari açığa yansımacaktır.

Reel efektif döviz kuru (mayıs) → 57,92 oldu.

(Nisan → 59,03 idi.)

Endeksin 100 olması durumunda dolar mayıs ayında → 13,9940 TL

Mayıs dolar → 19,6792 TL

Dolar bugün → 23,67 TL

ÜFE bazlı REK ise (mayıs) → 92,62

(Nisan → 91,92 idi.)

Endeksin 100 olması durumunda dolar mayıs ayında → 24,6451 TL

Enflasyon verilerine baktığımızda mayıs ayında;

TÜFE → % 39,59 (aylık → % 0,04)

ÜFE → % 40,76 (aylık → % 0,65)

Kurlarda hafif de olsa bir artış trendi var ancak baz etkisiyle gerilemenin devam ettiğini görüyoruz.

Yıllık ÜFE'de geçen aya göre 11,35 puan, yıllık TÜFE'de ise 4,01 puan gerilemeler var.

Haziran'da da kur etkisinin devreye gireceğini düşünüyoruz.

Mayıs ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 76,0

(Geçen yıla göre 2 puan geriledi/ nisan ayına göre 0,6 puan arttı.)

*Kocaeli → yüzde 71,8

(Geçen yıl ile aynı seviyede / nisan ayına göre 0,2 puan arttı.)

Sanayi Üretimi (nisan-yıllık) → % - 1,2

Aylık → % - 0,9

Sanayi üretimindeki gerilemeye rağmen alt kalemlerine baktığımızda;

*sermaye malları üretiminde yıllık yüzde 17,7

*orta yüksek teknolojlili ürünlerde yıllık yüzde 9,9, aylık yüzde 2'lik artışları değerli buluyoruz.

İşsizlik oranı (nisan) → yüzde 10,2

(Bir önceki yılın aynı ayına göre 0,7 puan geriledi / mart ayına göre 0,1 puan yükseldi)

Mart'tan Nisan'a;

Çalışabilir Nüfus → 48 bin kişi arttı.

İstihdam edilenler → 521 bin kişi arttı.

Nisan itibariyle toplam istihdam edilenler → 31 milyon 610 bin kişi.

(Ocak'ta → 31 milyon 821 bin kişi idi.)

Burada bir konuya değinmek istiyorum.

*2022 yılında SGK'nın prim geliri yaklaşık → 724 milyar TL.

*Geçen yıl SGK'ya olan bütçe transferi → 389 milyar liraya ulaşmış.

*Yani devlet katkısı prim gelirlerinin → yüzde 54'ü olarak gerçekleşmiş.

*Buna rağmen de SGK'da geçen yıl → 39,7 milyar TL açık verilmiş.

*Bu yıla baktığımızda ise, SGK'nın prim geliri ilk üç ayda → 295 milyar TL.

*Şimdiden bütçe transferi → 131 milyar TL'ye ulaştı. (prim gelirinin yüzde 44'ü)

*EYT kapsamında emekli olacak 2,5-5 milyon kişi ile birlikte SGK'nın açığının da artmaya devam edeceğini görüyoruz.

*Ekonomimizin bunu karşılayabilecek istihdam artışını sağlayabilmesi gerekiyor.

Yıl	Prim Geliri	Bütçe Transferi	SGK Açığı
2022	724.107.544	389.030.604	-39.732.486
2023 (Ocak-Mart)	295.808.408	131.506.636	-20.400.380

Sayın Başkonsolosum,

Kısaca Macaristan ile dış ticaretimize değinmek istiyorum.

2001 yılında yalnızca 350 milyon dolar olan karşılıklı ticaret hacmimiz, 2022 yılı Ekim ayı itibariyle 2,8 milyar doları aştı.

*Macaristan'a ihracatımız → 1.514.049 dolar (yaklaşık 1,5 milyar dolar)

*Macaristan'dan ithalatımız → 1.230.356 dolar

Genel olarak Macaristan'a ihracatımızın yüzde 97,5'ini sanayi ürünleri, yüzde 2,5'ini ise tarım ürünleri oluşturuyor.

İhracatımızda olduğu gibi Macaristan'dan ithal ettiğimiz ürünlerde de sanayi ürünlerinin payı yüksek.

İki ülke ticaretinde yer alan başlıca ürünler arasında; motorlu kara taşıtları, mobilya, makine ve demir-çelik geliyor.

Bu sayıları arttırmanın en doğru yolu, aktif iletişim ve ikili görüşmelerin oluşmasını desteklemektir.

Geçtiğimiz yıllarda ve Mayıs ayında Macaristan'a çeşitli iş ziyaretleri düzenlediğimiz gibi, Macar iş heyetlerini de ilimizde ağırladık.

Bu yıl da sizleri Kasım ayında yapılacak olan Match4Industry etkinliğimize sizleri tekrar davet etmek istiyorum.

Sayın Başkonsolosum,

Birkaç konuya değinmek isterim.

1) Kotalar

Ulaştırmada kotalar sorunu Türkiye-AB gümrük birliğinde önemli sorun yaratmaya devam ediyor.

AB pazarına mal taşıyan TIR'ların geçişlerinde kota ve geçiş ücretleri gibi kısıtlamalar mal ticaretini olumsuz etkiliyor.

Macaristan ile yapılan anlaşmaya göre transit geçiş belgesi kotası artırıldı.

Ancak kotalar dış ticaretin artmasına paralel olarak hemen tükeniyor ve ulaştırmada zorluklarla karşılaşılıyor.

AB ile ticaretimizde gümrük birliği kapsamında bir tarife dışı engel oluşturuyor.

2) Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi

İki taraf için de avantajları olan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi konusunda karşılıklı işbirliğimize çok önem veriyoruz.

Gümrük Birliğinin modernizasyonunun başlatılması ve AB ile yeşil ve dijital bir gündemin oluşturulması ülkemiz için büyük önem taşıyor.

AB'nin özellikle 2019 sonrasında Avrupa Yeşil Mutabakatı ve dijital gündem kapsamında stratejik adımlar attığını ve çok sayıda yeni yasal düzenlemeyi uygulamaya sokmakta olduğunu görüyoruz.

Hammaddelerde stratejik özerklikten, çip üretiminin desteklenmesine, siber güvenlikten sınırda karbon düzenleme mekanizmasına kadar farklı boyutları ile Avrupa ekonomisinin ve politikalarının hızla yenilenmekte olduğunu görüyoruz.

Türkiye'nin adayı olduğu, Gümrük Birliği ilişkisi içinde bulunduğu ve en büyük ihracat pazarı ve dış yatırım kaynağını oluşturan AB'deki bu değişim ve dönüşüme ülkemizin de uyum sağlaması kritik önem taşıyor.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi konusunda sizlerden de destek bekliyoruz.

3) Vize sorunu

Bildiğiniz üzere Türkiye Vize serbestliği sürecinde 6 kriter kaldı.

1. Terörle mücadele yasasının revizyonu
2. Yolsuzlukla mücadele strateji
3. Kişisel verilerin korunması yasasının güncellenmesi
4. Europol ile operasyonel işbirliği anlaşması
5. Türkiye-AB geri kabul anlaşmasının uygulanması
6. AB ülkeleri ile adli konularda işbirliği

Türkiye 2016 sonrasında bu konuda kriterleri tamamlayamadı.

Süreç içinde AB'nin vize uygulamaları da daha sertleşti.

2022 yılında tüm Schengen alanında red oranı ortalaması yüzde 17,9 iken bu oran 2023 yılında yüzde 50'lere ulaştı.

(2021→ yüzde 16,9 / 2020 → yüzde 12,7 / 2019 → yüzde 9,7 / 2018 → yüzde 8,5 / 2017 → yüzde 6,5 / 2016 → yüzde 4,4)

Ayrıca son dönemde normal vize randevusu alınamadığı veya çok uzak tarihli randevu verilmesinden dolayı aracı kurumlar, vatandaşları VIP vize uygulamasına yönlendiriyor.

Normalde vize başvuru ücreti 80 Euro olmasına rağmen "VIP müracaat" sistemi üzerinden vize başvuruları için 300 Euro'dan başlayan ve çok daha yüksek seviyelere çıkan rakamlar talep ediyorlar.

Bu da ciddi maliyet artışına yol açıyor.

Bu sorunların çözümü için Macaristan vizelerinin; ABD'nin uyguladığı gibi 5 yıllık ve çok giriş çıkışlı olması için desteklerinizi talep ediyoruz.

Değerli Üyeler,

"El Verin Ev Yapalım" kampanyası ile ilgili duyuruyu tekrar hatırlatmak istiyorum.

Bildiğiniz üzere bağış yapmak isteyen üyeler için kredi kartı ile bağış yapma imkanı sağlandı.

*İş Bankası, Ziraat Bankası ve Halk Bankası kartları için 6 taksit,

*Ziraat Bankası business kartları için 18 taksit,

*diğer bankaların kartları için tek çekim imkanı sunuldu.

Kart başvuruları Odalar üzerinden yapılmaya başlandı. Bu konuda Odamıza başvurabilirsiniz.

Hepinizin desteklerini bekliyoruz.

Bugüne kadar destek olan üyelerimize de teşekkür ediyoruz.

Sözlerime son verirken, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.